

Област Ловеч

▶ Население (2015)	132 503
▶ Територия (кв.км)	4128,8
▶ Брой на населените места	149
▶ Дял на населението в градовете (%)	62,5

Общ преглед

През 2015 г. идва краят на продължителна криза на пазара на труда в област Ловеч и заетостта започва да се покачва. Въпреки това доходите остават ниски и затова в област Ловеч е регистриран най-високият дял на лицата, живеещи с материални лишения. Нивата на инвестиционна активност са сравнително ниски, но усвояването на европейски средства от общините в областта е третото най-високо след това на общините в областите Габрово и Бургас. Инфраструктурното развитие е близко до средното за страната, а данъчната тежест е нехарактерно висока за област с подобен профил на икономическо развитие. Област Ловеч е на второ място след столицата по отношение на кадастралното покритие на територията си. Възрастовата структура

на населението е сред най-неблагоприятните в страната. Образователната система успява да обхване голяма част от подлежащото на образование население, а резултатите на местните ученици на държавните зрелостни изпити са близки до средните за страната. Здравеопазването страда от нисък брой лекари, както и от продължаващо свиване на легловата база в болничните заведения. Престъпността е на сравнително ниски нива, поради което натовареността на съдебната система е под средната за страната. Свързаността с канализация и пречиствателни станции остава ниска, но обемът на вредните емисии е 3 пъти по-малък от средния за страната. Културният живот не е особено активен, като висока посещаемост регистрират единствено библиотеките.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Доходи и условия на живот

Пазар на труда

Инвестиции

Инфраструктура

Данъци и такси

Администрация

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Демография

Образование

Здравеопазване

Сигурност и правосъдие

Околна среда

Култура

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ●●

Доходи и условия на живот ●

След като в продължение на осем години трудовете възна-граждения в област Ловеч нарастват по-бавно от средния за страната темп, през 2013 и 2014 г. е регистриран изпревар-ващ средните заплати ръст. Годишната брутна заплата дости-га 7487 лв. през 2014 г. при средно ниво за икономиката от 9860 лв. В резултат на по-високите заплати и увеличаващата се заетост средногодишният доход на лице от домакинството на-раства до 3788 лв. през 2014 г. и за пръв път надхвърля 4000 лв. през 2015 г., но остава далеч от средните за страната 4953 лв.

Ловеч е областта с най-висок дял на лицата, живеещи с мате-риални лишения – 55%, спрямо 33,1% на национално ниво. Делът на лицата под националната линия на бедност нара-ства до 36,8%. По-високи нива на относителна бедност се на-блюдават единствено в областите Видин, Кърджали, Монтана и Пазарджик.

Пазар на труда ●●

През 2015 г. идва края на седемгодишна криза на пазара на труда в област Ловеч. Коефициентът на икономическа актив-ност на населението се покачва до 60,2%, а коефициентът на заетост достига 54,6% при ниво от 51,0% за предходната година. Въпреки подобрението и двата индикатора остават по-ниски от средните нива за страната (съответно 69,9% за заетостта и 62,9% за икономическата активност). Близо до средното равнище за страната е единствено коефициентът на безработица, който се понижава до най-ниското си ниво от 2010 г. насам и достига 9,2%.

Образователният профил на работната сила до известна сте-пен ограничава възможностите за чувствителна експанзия на пазара на труда и за ръст на доходите. Делът на лицата с висше образование е 20,5% (при средно 27,5% за страната), а този на лицата с основно и по-ниско образование – 20,0% (при 18,1% на национално ниво).

Инвестиции ●●●

След период на значително нарастване между 2008 и 2011 г. размерът на ЧПИ с натрупване в област Ловеч се стабилизи-ра около 134 млн. евро. В съотношение с броя на население-то ЧПИ нарастват от 946 евро/човек към края на 2011 г. до 1011 евро/човек към края на 2014 г., но това се дължи и на намаляващото население. През 2013 и 2014 г. се забелязва из-вестен ръст на разходите на предприятията за придобиване на ДМА. В съотношение с броя на местното население те дос-тигат 1388 лв./човек през 2014 г. спрямо 1665 лв./човек при пика от 2007 г. Въпреки тези благоприятни тенденции нивата на инвестиционна активност в област Ловеч остават съответ-но около 3 пъти (при ЧПИ) и 2 пъти (при ДМА) по-ниски от средните за страната.

Същевременно област Ловеч е сред лидерите в страната по отношение на усвояването на европейски средства от общи-

ните като бенефициенти на оперативните програми. В съот-ношение с броя на населението са усвоени 1180 лв./човек към края на май 2016 г. в сравнение с 689 лв./човек на нацио-нално ниво, като най-високи са разплащанията в община Лу-ковит, а най-ниски – в Априлци. На областно ниво по-високо усвояване постигат само Бургас и Габрово.

Инфраструктура ●●●

Гъстотата на пътната мрежа в област Ловеч е малко по-висо-ка от средните за страната 18 км на 100 кв.км, а качеството на пътната настилка е сравнително добро. През 2015 г. де-лът на пътищата в добро състояние спада от 47,8 на 43,7%, но остава над установеното равнище за страната (40,7%). В същото време автомагистралите и първокласните пътища формират 15,1% от общата дължина на пътната мрежа при 18,1% за страната. Гъстотата на железопътните линии е 2,6 км на 100 кв.км, което е чувствително по-ниско от средните за страната (3,6 км на 100 кв.км).

Достъпът и използването на интернет в областта са на срав-нително ниски нива. През 2015 г. достъп имат 50,8% от дома-кинствата (при 59,1% на национално ниво), а делът на лицата, използвали интернет през последната година, е сред най-ниските в страната – 46,5% при национално ниво от 60,3%.

Данъци и такси ●●

Данъците върху недвижимите имоти на юридическите лица и такса смет в общините от областта са сравнително високи, докато останалите местни данъци са на по-ниски от средни-те за страната нива. Промените в местните данъци и такси са сравнително чести. В това отношение 2016 г. е по-скоро из-ключение, като единствената промяна е тази на данъка вър-ху недвижимите имоти в община Тетевен – от 1,5 на 2,5‰. В последните години се наблюдават най-много увеличения на местни данъци и такси в община Луковит, а намаленията са най-чести в община Троян.

Администрация ●●●●●

Област Ловеч е на второ място след столицата по отношение на кадастралното покритие. През 2015 г. кадастърът обхваща 80,4% от територията на областта при средно 19,8% за стра-ната. Единствената община без покритие е Ябланица, а в Ло-веч, Априлци, Летница, Троян и Угърчин то е 100%.

Самооценката на общинските администрации показва, че развитието на електронните услуги изостава от общите тен-денции. Обслужването на „едно гише“ става все по-разпрос-транено, като в община Троян то е напълно въведено. Фон-дация „ПДИ“ оценява прозрачността в работата на местните органи на самоуправление на 59,3% при средна оценка за страната от 54,3% през 2016 г.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ●●

Демография ●●

Възрастовата структура на населението в област Ловеч е сред най-неблагоприятните в страната. Ако текущите тенденции се запазят, Ловеч още през 2016 г. ще се присъедини към областите, в които броят на лицата на възраст 65 и повече години е 2 пъти по-висок от този на лицата до 14 години включително. Областите, в които това съотношение вече е над 2 към 1 в полза на възрастните, са Видин, Габрово, Кюстендил (от 2011 г. насам) и Перник (от 2014 г.). Застаряването на населението оказва влияние и върху коефициента на естествен прираст на населението, който е седмият най-лош в страната. В допълнение всяка година от областта се изселват повече лица, отколкото се заселват в нея. През 2015 г. в градовете живеят 62,5% от населението при 73,1% на национално ниво.

Образование ●●●

От 2011 г. досега нетният коефициент на записване в образователните степени между V и VIII клас за област Ловеч е по-висок от средния за страната, а от 2013 г. делът на второгодниците – по-нисък. Относителният дял на отпадналите от образование остава по-висок от този за страната, но тенденциите са по-скоро положителни. Докато в периода 2012–2014 г. обхватът на отпадащите от образователната система за страната се увеличава от 2,3 на 2,8%, в област Ловеч е регистриран спад от 3,5 на 3,2%.

Традиционно зрелостниците от областта постигат близки до средните за страната резултати на изпита по БЕЛ. В същото време 2015 г. е първата от 2010 г. насам, в която делът на неуспешно положилите изпита от областта е по-висок от средния за страната.

Област Ловеч няма силни традиции в сферата на висшето образование, но през 2015 г. в областта следват 247 студенти, което е най-високият брой от 2011 г. насам.

Здравеопазване ●●

През 2015 г. легловата база в МБАЛ се свива за шеста поредна година, а от 2012 г. насам съотношението между броя на болничните легла и местното население е по-неблагоприятно от средното за страната. В областта има достатъчно общопрактикуващи лекари, но е налице известен недостиг на лекари специалисти.

През последните пет години коефициентът на детска смъртност в областта е по-висок от средния за страната. През 2015 г. той достига 12,5‰, което е 2 пъти над средните нива, а по-висока стойност е регистрирана единствено в Сливен (12,8‰). През 2015 г. здравноосигурени са 91,1% от местното население при средно 88,5% за страната.

Сигурност и правосъдие ●●●●

Ловеч традиционно е една от областите с най-висок дял на наказателните дела в Окръжния съд, които приключват в 3-месечен срок. През 2015 г. това се отнася за 95,0% от делата при средно 88,1% за страната.

Нисък е и делът на висящите наказателни дела (6,5% при 9,4% на национално ниво). До известна степен тези резултати са следствие от ниската престъпност и съответно слабата натовареност на наказателните съдии в областта. На всеки съдия се падат средно по 6,7 дела на месец при ниво от 8,3 дела на месец за страната.

В съотношение с броя на населението през 2015 г. са регистрирани 10,1 престъпления на 1000 души при средно ниво от 13,6 престъпления на 1000 души за страната. Разкриваемостта спада до 45,4%, но остава над средните стойности за страната (39,2%).

Околна среда ●●●

През 2014 г. делът на населението в селища с обществена канализация достига 64,1% при средно 74,5% за страната. Свързаността с ПСОВ е 41,2%, но трябва да нарасне в статистиката за 2015 г. заради откриването на третото стъпало на пречиствателната станция на град Ловеч в средата на годината.

Емисиите на въглероден диоксид в атмосферата възлизат на 93,8 т/кв.км, което е близо 3 пъти по-ниско от средните нива за страната.

Култура ●

Културният живот в областта се характеризира със сравнително нисък интензитет. В съотношение с броя на населението средногодишният брой на посещенията в театрите е около 2,5 пъти по-нисък от средните за страната 302 посещения на 1000 души, а тези в библиотеките са 1,5 пъти по-малко от средните за страната 583 посещения на 1000 души през 2015 г.

Единствено музеите в областта се радват на висок интерес. Посещенията в тях нарастват за трета поредна година и достигат 955 на 1000 души при средно 664 посещения на 1000 души за страната. Ловеч е една от петте области в страната, в която и през 2015 г. все още няма действащо кино.

Ключови показатели за област Ловеч

Индикатори на икономическото развитие	2010	2011	2012	2013	2014	2015
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	6068	7029	7074	7317	7635	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	3037	2825	2963	3134	3788	4084
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	5936	6184	6509	6940	7487	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	27,7	33,0	32,9	36,8	n.a.	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	67,4	63,3	61,1	58,5	56,9	60,2
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	61,7	55,6	52,9	52,2	51,0	54,6
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	8,0	12,2	13,4	10,7	10,2	9,2
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	21,6	21,6	16,4	15,8	18,6	20,5
Брой на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението	39	39	39	40	41	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	901	1094	1076	1136	1388	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	816	946	959	1002	1011	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	25,2	30,3	33,7	34,6	45,8	50,8
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	36,1	40,1	43,0	44,8	47,8	43,7
Покритие на кадастъра (%)	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0	80,4

Индикатори на социалното развитие	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-9,4	-9,7	-10,2	-10,2	-11,2	-11,0
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-12,2	-4,1	-3,5	-5,3	-4,2	-4,2
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,3	4,5	4,3	4,5	4,4	4,3
Процент оценки на матурите по БЕЛ под „среден“ 3,00	5,3	2,9	3,6	2,5	3,0	6,2
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	78,9	82,0	81,3	80,7	80,0	81,2
Дял на здравноосигурените лица (%)	86,2	89,5	88,9	88,5	89,7	91,1
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	199	205	210	220	213	209
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	14,5	13,2	10,9	10,1	9,4	10,1
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	46,0	52,2	51,6	51,8	49,2	45,4
Дял на висшите наказателни дела (%)	4,1	4,4	4,4	6,1	7,6	6,5
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води (%)	40,2	40,9	41,1	41,1	41,2	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата (тонове вредни емисии/кв.км)	124,6	125,2	115,5	93,8	93,8	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	0	0	0	0	0	0
Посещения в театрите на 1000 души от населението	92	141	148	186	124	119